



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Aleny Pokorné a JUDr. Víta Pejška ve věci

nezletilých:

██████████, narozený dne ██████████
bytem ██████████,
██████████, narozený dne ██████████
██████████, narozený dne ██████████
oba bytem ██████████,
zastoupených kolizním opatrovníkem městem ██████████
sídlem ██████████,

dětí rodičů:

V. D. ██████████, narozená dne ██████████
bytem ██████████,
zastoupená advokátkou . I. V. ██████████
sídlem ██████████,
B. P. ██████████, narozený dne ██████████
trvale bytem ██████████,
t. č. ██████████ - ██████████
zastoupený advokátem . F. S. ██████████
sídlem ██████████,

o změnu péče,
k odvolání matky i otce proti rozsudku Okresního soudu v ██████████ ze dne 16. 1. 2020,
č. j. ██████████,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se ve výrocích I., II. a IV. potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████.

II. Rozsudek okresního soudu se ve výroku III. mění tak, že matka je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] náklady řízení v částce 83.729 Kč, a to v pravidelných měsíčních splátkách po 5.000 Kč měsíčně, splatných vždy do 20. dne v měsíci pod ztrátou výhody splátek, počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem změnil rozsudek Okresního soudu v [REDAKCE] ze dne 10. 10. 2012 č. j. [REDAKCE], pokud jím bylo rozhodnuto o péči a výživném pro nezletilé děti [REDAKCE] – [REDAKCE] a [REDAKCE], tak, že nezletilé děti [REDAKCE] – [REDAKCE] a [REDAKCE] se svěřují do péče otce a matce uložil přispívat na jejich výživu počínaje právní mocí rozsudku částkou 2 200 Kč měsíčně na každé dítě, a to vždy do 5. dne v měsíci předem k rukám otce (výrok I.), návrh otce, aby nezletilý [REDAKCE] [REDAKCE] byl svěřen do jeho péče a matce stanoveno výživné, zamítl (výrok II.), matce uložil uhradit na nákladech řízení České republice na účet Okresního soudu v [REDAKCE] částku 78 051,50 Kč, do 1 měsíce od právní moci rozhodnutí výrok III.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).
2. Rozsudkem okresního soudu ze dne 20.10.2012 č.j. [REDAKCE] byly nezletilé děti [REDAKCE] – [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] svěřeny pro dobu po rozvodu manželství rodičů do péče matky a otci stanoveno výživné. Rozsudkem okresního soudu ze dne 14. 6. 2017 č. j. [REDAKCE] bylo toto rozhodnutí změněno tak, že nezletilé děti [REDAKCE] – [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] byly svěřeny do péče otce a matce stanoveno výživné částkou 2 200 Kč měsíčně na výživu nezletilého [REDAKCE], 1 800 Kč měsíčně na výživu nezletilého [REDAKCE] a 1 800 Kč měsíčně na výživu nezletilého [REDAKCE]. Ve výroku o péči byla vyslovena předběžná vykonatelnost tohoto rozhodnutí. Návrh na změnu výchovy podal otec s odůvodněním, že matka mu neumožňuje styk s nezletilými dětmi a původně navrhoval střídavou péči s poukazem na to, že nechce omezovat podíl matky na výchově nezletilých dětí. Matka však nebyla schopna přes opakovaná poučení ze strany soudu i OSPOD zajistit ani rozšíření styku ani případné střídání dětí a soud dospěl k závěru, že pokud tak nebyla schopna učinit v souvislosti se soudním jednáním, kde bylo jednáno o změně výchovy, mohlo být do budoucna jen těžko předpokládáno, že by tak učinila později. Děti byly svěřeny do péče otce, neboť jeho výchovné schopnosti byly shledány lepšími a to zejména z pohledu respektování úlohy druhého rodiče ve výchově nezletilých dětí. V řízení byl vypracován znalecký posudek z oboru školství, kultura, odvětví psychologie, z něhož vyplynulo, že vzájemný vztah mezi otcem a syny je velmi dobrý, výchovné schopnosti otce nejsou omezeny a otec je schopen nadřadit potřeby dětí nad potřeby své. Sám otec proklamoval ochotu umožnit matce co nejširší podíl na výchově dětí. V rámci provedení dokazování bylo dále zjištěno, že matka nejenom že otcí bezdůvodně ve styku s dětmi bránila, ale nepřímým způsobem dětmi manipulovala a ovlivňovala je v neprospěch otce. Přitom děti měly k otcí pěkný citový vztah, měly jej rády, chtěly se s ním vídat. Matka svým postupem osobu otce znevažovala a snažila se jeho působení na děti výrazně omezit. Celé její chování směřovalo k vyloučení otce z péče o děti. Přes opakovaná poučení ze strany soudu matka po celou dobu řízení nebyla schopna svůj postoj k péči o děti a zejména z budování vzájemných vztahů mezi otcem a dětmi přehodnotit. Matka nenadřazovala potřeby dětí nad potřeby své a svou nevraživost vůči otcí ventilovala před nezletilými dětmi, zatahovala je do svého konfliktního vztahu k otcí, aniž by zvažovala důsledky, které její chování na nezletilé děti mělo. Okresní soud proto v tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro změnu rozhodnutí o péči o nezletilé děti, neboť je to matka, která nerespektuje právo dětí na péči obou rodičů a udržování pravidelného

osobního kontaktu s otcem, právo otce na pravidelnou informaci o dítěti a je to i matka, která není schopna se s otcem dohodnout dále na výchově nezletilých dětí.

3. Krajský soud usnesením z 21. 2. 2018 č. j. [REDAKCE] zrušil rozsudek okresního soudu ze dne 14. 6. 2017 č. j. [REDAKCE] a věc byla vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení. Krajský soud shledal rozhodnutí předčasným, což vyústilo v nezvládnutý proces přechodu do výchovného prostředí u otce u nezletilého [REDAKCE], který se vlastně ani nerealizoval a situace vyústila do umístění [REDAKCE] předběžným opatřením do dětského domova, když odmítl odejít k otci. Tento důsledek byl odklizen v rámci změny předběžného opatření, kterým byl [REDAKCE] vrácen do prostředí, kde si aktuálně přeje být. Nezletilý [REDAKCE] projevoval přání být u matky, kde je doma a s otcem přestal komunikovat. Pro dosažení tohoto cíle je ochoten odejít do dětského domova. Důvod jeho odmítání otce je tedy nutno nad veškerou pochybnost zjistit znalcem klinickým psychologem. Dvojčata se jeví se v péči otce spokojené a dosavadní poznatky nenasvědčují, že by mohla nastoupit cestu [REDAKCE]. Je však nepochybné, že již s ohledem na sourozenecké vazby bude nutno odpovídajícím vyšetření podrobit všechny nezletilé děti. Zjištění přání dětí, zda jejich postoje nejsou ovlivňovány rodiči, jaké jsou jejich skutečné vazby na každého z rodičů, kdo je pro dítě vhodnějším vychovatelem, zjištění výchovných schopností a limitů, povahových či jiných negativ rodičů, jakož i to, zda mají rodiče skutečně pro vlastní výchovu zajištěny předpoklady (a ne jen prostřednictvím dalších osob), je nutné pro zajištění odpovídajících skutkových podkladů rozhodnutí. K tomu se přidružuje i zjištění motivů jednání rodičů, z nichž se z obsahu spisu nabízí zejména to, že rozhodnutí o péči bude jedním z podkladů pro rozhodnutí a vypořádání domu ve společném jmění rodičů (nynější bydliště matky a [REDAKCE]). Součástí zkoumání znalce pak musí být i prověření tvrzení matky o fyzickém a psychickém týrání dětí otcem. Jisté náznaky o fyzických trestech se z údajů dětí podávají a nelze je přehlížet. Zjištění, jak je to s ovlivněním výchovných schopností otce v důsledku údajného požívání alkoholu, nelze rovněž opomíjet. Krajský soud okresnímu soudu v dalším řízení uložil nejprve vyřešit výchovné prostředí dětí [REDAKCE] a [REDAKCE], kdy oba nezletilí jsou již cca 9 měsíců v péči otce a nejeví se vhodným do konečné úpravy (pokud to však nějaké závažné okolnosti nevyloučí) do tohoto stavu zasahovat, samozřejmě se zajištěním možnosti matce styku s nimi. Okresnímu soudu uložil za pomoci předběžného opatření vyřešit zatímní úpravu poměrů dvojčat do rozhodnutí ve věci samé. Poté ustanovit znalce z oboru zdravotnictví, klinické psychologie, aby objasnil, jakými oba rodiče disponují výchovnými schopnostmi, zda jsou schopni a jakým způsobem kooperovat zajištění potřeb dítěte, jak jsou schopni zajistit nezletilým rodinné vazby s rodinnými příslušníky ze strany druhého rodiče a jak je nezletilé děti vnímají, kdo o nezletilé skutečně v době, kdy jsou v péči toho kterého z rodičů, pečuje a do jaké roli tuto roli rodičů nahrazují jiné blízké osoby a jaké k nim mají děti vztahy, zjištění skutečného přání nezletilých, zda by chtěli být v péči obou z rodičů, kterého z nich či jaké výchovné prostředí případně preferují a proč a jaký případně znalec navrhuje interval střídání péče, zda s ohledem na důvody odmítání otce [REDAKCE] je vhodný režim i rozdělení dětí apod. Zjištění skutečných důvodů odmítání otce [REDAKCE] a od kdy důvody pocházejí a zda nejde o přímé či nepřímé ovlivnění některých z rodičů, popsání negativ osobnosti a projevech rodičů, které by mohly mít vliv na zajištění náležité péče o nezletilé (nepřiměřené trestání, požívání alkoholu apod.), popsání, v čem by model výchovné péče výlučné či střídavé mohl pro nezletilé představovat nepřiměřenou zátěž. Okresní soud tak provede další důkazy ke zjištění skutkového stavu a i za složitého vztahu rodičů se pokusí především vést rodiče k dohodě, která by byla v zájmu nezletilých. I v případě, že vyjde najevo, že postoje [REDAKCE] jsou postojem matky, s nimiž se zcela identifikoval a jde o jednoznačně přímé a úmyslné ovlivnění jeho chování, musí vzít v úvahu, že za chyby rodičů nelze trestat děti a vždy volit řešení, které je v zájmu dětí a vychází z jejich přání. Jde o případ velmi citlivý na volené postupy, a proto je třeba každý krok nutno uvážit tak, aby výsledkem nebyl těžko odstranitelný zásah do zdravého vývoje dětí.

4. Usnesením ze dne 20. 3. 2018 č. j. [redacted] okresní soud předběžným opatřením uložil matce povinnost snést ponechání nezletilých dětí [redacted] – [redacted] a [redacted] v péči otce. Dále byl zamítnut návrh otce, aby bylo vydáno předběžné opatření, kterým by nezletilý [redacted] byl svěřen do jeho péče a matce uloženo, aby nezletilého [redacted] do jeho péče předala. V odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že péče o nezletilého [redacted] a [redacted] je otcem zajišťována řádně, jsou u otce spokojeni, dobře prospívají, není v jejich zájmu, aby se navrátili do péče matky. Do konečného rozhodnutí ve věci by měl být zachován současný stav tak, jak existuje a za situace, kdy matka svým chováním výchovu dětí narušuje a již ve vztahu k nezletilému [redacted] docílila, aby přešel zpět do její péče. Soud nevyhověl návrhu, aby matce byla uložena povinnost předat [redacted] do péče otce, neboť ten otce zcela odmítá a od posledního rozhodnutí nedošlo k žádné změně poměrů, která by odůvodňovala nové rozhodnutí ve věci. Je zcela nereálné, aby nezletilý byl předán otci. Jeho stanovisko je jednoznačné a zcela vylučuje, že by dobrovolně k otci přešel.
5. Usnesením ze dne 6. 6. 2019 č. j. [redacted] vydal okresní soud předběžné opatření, kterým matce uložil povinnost zdržet se styku s nezletilými dětmi [redacted] – [redacted] a [redacted] s výjimkou asistovaného styku v Krizovém centru [redacted], případně jiném specializovaném zařízení zajištěné v součinnosti s OSPOD [redacted]. V odůvodnění rozhodnutí vysvětlil, že ve věci dlouhodobě probíhá řízení o změnu péče. Nejstarší [redacted] je u matky poté, co k ní přešel z péče otce, otce zcela odmítá. Mladší synové [redacted] a [redacted] jsou na základě předběžného opatření v péči otce. Styk s matkou probíhal až dosud asistovaný a to z důvodu obavy negativního působení matky na nezletilé děti ve smyslu manipulace proti otci. V současné době je vyčkáváno vypracování znaleckých posudků z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie a zdravotnictví, odvětví psychiatrie, kdy znalecký posudek se bude zabývat i otázkou, zda současný zcela negativní vztah nejstaršího syna [redacted] je zapříčiněn působením matky či zda vznikl z jiných důvodů. Matka opakovaně podává návrhy na vydání předběžného opatření, kterým by jí bylo umožněno být v širším kontaktu s nezletilým [redacted] a [redacted]. Ve svých zamítavých rozhodnutích však okresní soud opakovaně uvádí, že právě z důvodu nevhodného působení matky na nezletilé děti, které by mohlo mít za následek odmítání otce, nelze umožnit jiný kontakt než asistovaný. Tato obava je doložena výsledkem obsáhlého dokazování, které již ve věci bylo provedeno. Děti byly svěřeny do péče otce, stanovena předběžná vykonatelnost a nezletilý [redacted] poté přešel do péče matky a jeho původní velmi dobrý vztah k otci se zcela změnil.
6. Okresní soud z provedených důkazů (včetně doplnění dokazování po zrušení prvního rozhodnutí krajským soudem) po skutkové stránce uzavřel, že otec má podstatně lepší výchovné schopnosti než matka, jejíž výchovné schopnosti jsou velmi výrazným způsobem snižovány její tendencí k manipulaci dětmi mající za následek možné vyloučení otce z výchovy nezletilých dětí. Ze strany matky nešlo jen o bezdůvodné bránění matky ve styku. Matka nepřímým způsobem dětmi manipulovala a ovlivňovala je v neprospěch otce, když děti měly k otci pěkný citový vztah, měly jej rády a chtěly se s ním vídat. Matka svým postupem osobu otce znevažovala a snažila se jeho působení na děti výrazně omezit. Přestože byla opakovaně poučována ze strany soudu, po celou dobu řízení nebyla schopna tento postoj k péči o děti a zejména v budování vzájemných vztahů mezi otcem a dětmi přehodnotit. Tato situace trvá nadále. Poté, co děti bez jakýchkoliv problémů po rozhodnutí okresního soudu přešly dne 20. 6. 2017 do výhradní péče otce, jeho péče byla po opakovaných zjištěních shledána řádnou a bez připomínek. Děti byly spokojené. Otec umožňoval i kontakt dětem s matkou. Začalo však opětovně docházet k problémům, neboť při předávání dětí docházelo ke konfliktům. Matka tato předávání natáčela na kameru, ačkoliv takové jednání není vhodné a otec si ho nepřál. Otec poukazoval na to, že děti mnohdy po návratu od matky plakaly a dále byly rozrušovány telefonáty matky a její matky. Následně začalo docházet k tomu, že matka poukazovala na špatný psychický stav [redacted], který však objektivně nebyl potvrzován. S [redacted] byl prováděn pohovor 14. 9. 2017, kdy sice uvedl, že táta je zlý, ale

následně s otcem bezprostředně a vesele komunikoval. V říjnu matka poukazuje na fyzické trestání nezletilého. Na těle chlapce však nebyly shledány žádné zjevné známky fyzického násilí. Dne 4. 10. 2017 nezletilý klidně bez problému hovoří s otcem. Dne 9. 10. 2017 matka tvrdí, že [REDAKCE] je ve velmi špatném psychickém stavu, bojí se k otci vrátit. Když je však s nezletilým proveden pohovor za přítomnosti psycholožky, je nezletilý překvapen, proč s ním chtějí mluvit. Uvádí, že je spokojený, nic ho netrápí, cítí se dobře. Dne 16. 11. sděluje pediatr nezletilého, že matka mu sdělila, že [REDAKCE] je ve velmi špatném zdravotním stavu. Lékař však na něm neshledal žádné akutní zdravotní problémy. V listopadu matka opětovně ohlašuje fyzické týrání, lékař však při prohlídce neshledal žádné známky fyzického násilí. Z provedených skutkových zjištění vyplývá, že matka popisuje [REDAKCE] stav způsobem, který není potvrzován ani psycholožkou, opatrovníkem ani dětským lékařem. Od předání dětí do péče otce dne 20.6.2017 do prosince 2018 byly děti v péči otce a objektivně nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že konkrétně [REDAKCE] v péči otce strádá. Dne 15. 1. 2018 okresní soud vydal usnesení o předběžném opatření dle § 452 z. ř. s., neboť matka nezletilého přivedla na OSPOD, kde jej ponechala a z vyjádření [REDAKCE] vyplývá, že již předem počítal s tím, že odejde do dětského domova. Pokud pak byla matka kontaktována vedoucím odboru s tím, že nezletilý se ocitá zcela bez péče v důsledku naprostého odmítání otce, odmítla celou situaci jakkoliv řešit. Po umístění nezletilého v Dětském domově v [REDAKCE] byla zajištěna spolupráce s Dětským diagnostickým ústavem v [REDAKCE], když měla nezletilému být poskytnuta psychologická pomoc a mělo být pracováno v neutrálním prostředí na jeho vztahu k otci. Poté, co dochází k předání nezletilého do péče matky, je s otcem v minimálním kontaktu. Otce odmítá. Jak vyplývá z provedeného dokazování a to nejenom závěrů obou znaleckých posudků, odmítání otce [REDAKCE] nemá původ v chování otce ve vztahu k nezletilému, ale je jednoznačně vytvářeno působením matky. Matka sice proklamuje zájem řešit poměry dětí dohodou, přispět k obnovení vztahu mezi [REDAKCE] a jeho otcem, nicméně v tomto směru se nechová odpovídajícím způsobem, naopak [REDAKCE] v jeho postoji podporuje. Příkladem je zpráva Centra [REDAKCE], z níž vyplývá, že již jen reakce matky ve vztahu k otci v přítomnosti [REDAKCE] vyvolávají otázku, na kolik je [REDAKCE] schopna zprostředkovat jí náhled na otce. Matka verbalizuje ochotu s otcem se dohodnout, její postoj k němu je ale odmítavý, nekomunikuje s ním, ignoruje ho, a to i v přítomnosti [REDAKCE]. V původním znaleckém posudku znalkyně uváděla, že matka je nastavena vůči komunikaci s otcem velmi nepřátelsky. V té době nebylo přímé ovlivnění dětí někým z rodičů nebo širší rodinou prokázáno, ovšem způsob, jakým matka před dětmi o otci mluvila, znalkyně pokládala za nepřímé ovlivňování dětí proti otci stejně jako snižování jeho výchovných kompetencí. V podstatě ke stejnému závěru dospívá ve svém znaleckém posudku znalec z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie, který konstatuje, že vliv matky – přímé ovlivňování, je již zřejmý. Ostatně o způsobu, jakým matka vede nezletilého [REDAKCE] ve vztahu k otci, svědčí mimo jiné i její vyjádření u jednání dne 16. 1. 2020, kdy k dotazu, jak na [REDAKCE] působí a jak ho motivuje, aby se k otci nechoval nepřátelsky, uvádí, že mu vysvětluje, že otec si prošel určitou formou výchovy, nezmění se a otec by se mohl ještě od něj, od [REDAKCE] něco dobrého naučit. Příznačný je i způsob, jakým otci v emailu z 25.3.2019 v podstatě předkládá svou verzi umístění [REDAKCE] do Dětského domova, která nedopovídá skutečnosti (nezletilého na OSPOD sama přivedla, byl jí připraven na odchod do DD a pokud byla matka následně kontaktována k řešení této situace, odmítla se dostavit) a je zcela nepochybné, že tímto způsobem nezletilému celou událost vylíčila. Tyto skutečnosti pak potvrzuje i chování nezletilého tak, jak je popisováno nezávisle na sobě zprávou opatrovníka, psycholožky, Centra [REDAKCE] i znalcem, kdy nezletilý se chová nedětsky, bez většího projevu emocí, spontaneity, je nekritický k matce, hyperkritický k otci, vyjadřuje odmítavý postoj k otci, podává spíše obecné nekonkrétní popisy bez emočního doprovodu, slovní zásoba pro popis některých událostí se shoduje se slovníkem matky. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví vyplývá, že jako problém se jeví [REDAKCE] působení na bratry, ovlivňování na jejich návrat k matce. Obavy otce, potažmo soudu z ovlivňování i [REDAKCE] a [REDAKCE] jsou tak důvodné. Nezletilí [REDAKCE] a [REDAKCE] jsou

spokojení, jejich chování na rozdíl od [REDAKCE] je spontánní, úměrné jejich věku. Takto se projevují ve škole, u dětského lékaře, na OSPOD. Stejně se projevovali, i když jejich názor byl ve dvou případech zjišťován soudem. Je nepochybné, že matka jim chybí, pokud však matka není schopna přehodnotit své chování a chovat se způsobem, kterým by děti nepoškozovala, nelze nyní přistoupit ke styku jinému než k asistovanému tak, jak je až dosud praktikován. Je tak nutno podotknout, že děti do doby, než došlo ke změně péče, vyrůstaly ve zdánlivě fungujícím prostředí, kde byly veškeré jejich materiální a ze strany matky i citové potřeby uspokojovány. Děti však byly vedeny způsobem, který ve svém důsledku znamenal výrazné omezení účasti otce na jejich výchově, když toto omezení by s největší pravděpodobností vedlo i k úplnému vyloučení otce z výchovy. Jen těžko lze konstatovat, že matka zajišťovala péči o děti dobře, když právě v důsledku jejího postupu přicházely o druhou v jejich životě nejbližší osobu, to je o otce. Ostatně i zákon ukládá rodičům zdržet se všeho, co narušuje vztah dítěte k oběma rodičům, nebo co výchovu dítěte ztěžuje. Chování matky potvrzované objektivními důkazy včetně znaleckých posudků nesvědčí o tom, že by matka řádně dbala o citovou, rozumovou a mravní výchovu dětí. Kvalita výchovného prostředí se projevuje i na chování dětí, když [REDAKCE] a [REDAKCE] jsou v péči otce spokojeni, chovají se způsobem odpovídajícím věku, jsou veselí, k matce mají dobrý vztah v kontaktu s oběma rodiči se chovají přirozeně. Oproti tomu nezletilý [REDAKCE] trpí psychosomatickými problémy, jeho chování je nedětské a tato situace je způsobena tím, že je matkou vtahován do řešení záležitostí, které jeho věku nepřísluší. Jiný důvod pro současný stav [REDAKCE] nebyl objektivně zjištěn, a přestože zde může být určitý vliv faktického rozdělení sourozenců, taková skutečnost sama o sobě by nemohla být důvodem pro tak závažné problémy. Nezletilý je a byl v péči několika odborníků, přestože téma [REDAKCE] častých návštěv a kontaktů s odborníky bylo s matkou v Centru [REDAKCE] diskutováno a opakovaně jí bylo doporučeno, aby [REDAKCE] navázal dlouhodobou spolupráci pouze s jedním zařízením a pracovníkem, s nímž by mohl navázat terapeutický vztah. Pokud se týká přání nezletilých dětí s ohledem na útlý věk nezletilého [REDAKCE] a [REDAKCE] bylo původně toto přání zjišťováno prostřednictvím znalkyně a všechny tři děti projevíly přání být s oběma rodiči po stejně dlouhou dobu. Následně byl názor nezletilého [REDAKCE] a [REDAKCE] zjišťován v souvislosti s návrhy matky na vydání předběžných opatření soudem a bylo konstatováno, že tento názor je velmi obtížné zjistit, neboť děti, pokud hovoří o běžných záležitostech, jsou spontánní, veselé, komunikativní, kdykoliv je však řeč zavedena na rodinné prostředí, odpovídají na vše „nevím“. Za této situace lze stanovisko dětí zjistit jen velmi obtížně a soud proto o toto zjištění opět požádal znalce. [REDAKCE] přání být s matkou je neměnné, [REDAKCE] přáním je být s matkou, [REDAKCE] má rád všechny členy rodiny. Úkolem soudu však není pouze vyhovět přání nezletilých dětí, které je sice důležitým hlediskem při rozhodování, ale posuzovat toto přání v kontextu ostatních důkazů a následně přijmout řešení, které bude nejlépe odpovídat zájmům dítěte. Okresní soud proto hodnotil i zdůvodnění přání dětí. [REDAKCE] své přání zdůvodňuje tím, že matku lituje, že je s [REDAKCE] sama a rád by bydlel v domě, protože to je, jak uvedl „náš domov“. V tomto směru se dle znaleckého posudku projevuje ovlivňování nezletilého matkou prostřednictvím nezletilého [REDAKCE]. Pokud se týká [REDAKCE], ten by rád pobyl u matky, k otci by se však vrátil, protože ho má rád. Je logické, že nezletilým chlapcům se po matce stýská, že jim chybí, ostatně i znalec z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie při svém výslechu uvedl, že to, že chybí matka, není v pořádku nikdy. Soud však nemůže případné přání zůstat u matky respektovat za situace, kdy podstatně lepší výchovné schopnosti shledá u otce. Navíc pokud se týká přání dětí, je velmi obtížné jednoznačně posoudit přání dětí, která mohou být ovlivněna časem, okamžitým chováním jednoho z rodičů, ale zejména i vazbami dětí na rodiče, kdy je velmi obtížné pro dítě vyjádřit se jednoznačně, u kterého z rodičů by chtělo být. Pokud matka namítala neschopnost otce o děti se řádně postarat, soud opětovně poukazuje na to, že děti jsou v péči otce spokojené, dobře prospívají. Nezpochybnuje se pozitivní vztah všech nezletilých dětí k matce, ovšem tato skutečnost sama o sobě není jediným hlediskem při rozhodování o péči. Pokud pak matka poukazuje na nedostatečný kontakt s [REDAKCE] a [REDAKCE] a dodává, že krajský soud ve svém

zrušujícím ustanovení konstatoval, že i kdyby bylo prokázáno, že některý z rodičů dítě ovlivnil, děti nemají pykat za chyby rodičů a mělo by být respektováno jejich přání, poukazuje soud na to, že ovlivnění bylo prokázáno a samotný pozitivní vztah dětí k matce nemůže být důvodem pro to, aby mladší děti byly vráceny do její péče či aby se rozšiřoval její kontakt s nimi a byl jí tak poskytnut prostor pro další ovlivňování a případné vytvoření stejné situace jako u nezletilého [REDAKCE]. Navíc u nezletilého [REDAKCE] již s ohledem na déletrvající vliv matky, nelze reálně péči otce zvažovat, zatímco u [REDAKCE] a [REDAKCE] lze ještě doufat, že otec bude mít možnost se na jejich výchově podílet a formovat jejich další vývoj a soud se nedomnívá, že by takto děti pykaly za chyby rodičů. Pokud matka poukázala opakovaně na nadměrné požívání alkoholu otcem, nebylo prokázáno, že by otec v důsledku nadměrné konzumace alkoholu nebyl schopen péči o děti řádně zajistit. Ve věci bylo provedeno velmi obsáhlé dokazování, kde byly vyžadovány zprávy v průběhu více než tří let a po celou tuto dobu nebylo zjištěno, že by otec nadměrně požíval alkohol. Tato skutečnost nebyla potvrzena ani znaleckými posudky, kdy znalec při výslechu uvedl, že způsob, kterým otec vystupoval při vyšetření, byl věrohodný, ohledně alkoholu byla provedena i testová metoda. Skutečnost, že soud má nyní k dispozici zprávu o ukončení pracovního poměru s otcem z důvodu podezření na požití alkoholu, sice nesvědčí ve prospěch otce, ale sama o sobě nemůže být důvodem pro pochybnosti o neschopnost otce pečovat o děti z důvodu nadměrného požívání alkoholu. Stejně tak nebyl zjištěn zdravotní stav otce, který by péči o nezletilé děti vylučoval. K otázce epilepsie okresní soud poukázal na to, že ze zprávy ošetřující praktické lékařky otce vyplývá, že tímto onemocněním netrpí, zmínka o epilepsii je ve zprávě zaměstnavatele, kdy generální ředitel, který zprávu podepisuje, nemá dostatek odborných znalostí pro to, aby dospěl k závěru, že otec epilepsií trpí. Ve zprávě RZS pak není uvedeno, že otec měl epileptický záchvat, ale že byli přivoláni k epileptickému záchvatu.

7. K námitkám matky proti závěrům znaleckých posudků uzavřel, že matka zpochybňuje jednak odbornost znalců, jednak znalci použité odborné metody, testová vyšetření a zhodnocení znalců. Při hodnocení znaleckého posudku se zabývá tím, zda posudek znalce má všechny formální náležitosti, zda tedy závěry uvedené vlastním posudku jsou náležitě odůvodněny a zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda znalec vyčerpal úkol v rozsahu, jak mu byl zadán, zda přihlédl ke všem skutečnostem, s nimiž se měl vypořádat, zda jeho závěry jsou podloženy výsledky řízení a nejsou v rozporu s výsledky ostatních provedených důkazů. Nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znalce, neboť k tomu soudci nemají odborné znalosti, a nebo je nemají v takové míře, aby mohli toto přezkoumání zodpovědně učinit (R 1/1981). Znalecké posudky obsahují nálezy, v němž znalci popisují skutečnosti, které zkoumali, posudek, který obsahuje vlastní odborné posouzení (znalecké závěry) a znaleckou doložku. Soud pak konstatuje, že znalecké posudky jsou přesvědčivé, neboť zadání soudu beze zbytku vyčerпали, znalci vycházeli ze skutečností, které zkoumali a řádně je popsali. Svůj nálezy pak logicky odůvodnili. Nálezy znaleckých posudků pak koresponduje s výsledky provedeného dokazování a není tak důvod jakkoliv zpochybňovat tyto závěry. Okresní soud nedoplnil řízení vypracováním revizního znaleckého posudku, neboť pro takový postup nejsou důvody. Znalecké posudky jsou zcela přesvědčivé, korespondují s ostatními provedenými důkazy a to ostatně i znaleckým posudkem, který byl vypracován v původním řízení. Pokud se týká osobnosti matky otce, ta sice s otcem ve společné domácnosti žije, částečně se na výchově dětí podílí, ale rozhodně z výsledků dokazování nevyplývá, že by výchovu suplovala. Není tak důvod pro její znalecké zkoumání. Nebyl proveden ani důkaz výslechem všech tří nezletilých dětí tak, jak matka navrhovala s poukazem na to, že jejich stanoviska byla znaleckým posudkem zjištěna nedostatečně. Poukázal na to, že v tomto řízení se zjišťuje názor nezletilých dětí. Tento názor je však třeba zjišťovat velmi citlivě a to s ohledem na okolnosti věci, ale i na věk nezletilých dětí. Nezletilé děti [REDAKCE] žijí delší dobu pod tlakem probíhajícího soudního řízení, opakovaně je s nimi jednáno a hovořeno o rodinné situaci, což je nepochybně výrazně ztěžuje. Pokud se týká nezletilého [REDAKCE], ten navíc s matkou absolvuje další návštěvy, kde je jeho situace opět probírána. Nepovažoval ve vztahu k nezletilým dětem za vhodné, aby byly ještě více zatěžovány zjišťováním svého názoru přímo při

soudním jednání. Dle názoru okresního soudu by to pro děti znamenalo další ztížení jejich již tak nelehké situace. Navíc výsledek takového zjišťování by nebyl úměrný míře poškození dětí, když jak již bylo konstatováno, pokud jsou děti dotazovány soudem, k rodinné situaci se nevyjadřují. Soud zná přání dětí a rozhodně nemá za to, že jejich stanoviska byla znaleckým posudkem zjištěna nedostatečně. Účelem zjištění názoru dětí není, aby jednoznačně řekly, u kterého z rodičů si přejí být. Takové dotazy by ostatně dětem neměly být ani přímo pokládány. Znovu zmínil, že nepochybně velmi pozitivní vztah dětí k matce i jejich přání být více v její přítomnosti. I pokud by děti jednoznačně uvedly, že si přejí být pouze s matkou, s ohledem na ostatní důkazy tak, jak byly provedeny, by jejich přání nemohlo být vyhověno. Pokud pak se děti měly dle návrhu matky vyjadřovat k fyzickému trestání i zde soud považuje vyšetření znaleců za dostačující s tím, že případné zkušenosti s fyzickými tresty nepochybně jsou lépe zjišťovány formou znaleckého posudku, kde se nevychází pouze ze sdělení dětí nežli přímými dotazy ze strany soudu. Navíc kromě tvrzení matky nebyly soudem provedeným dokazováním zjištěny žádné skutečnosti vedoucí k domněnce, že by děti nepřiměřeně otcem trestány byly.

8. Okresní soud na podkladě zjištěného skutkového stavu po právní stránce uzavřel, že nastaly skutečnosti předvídané ust. § 909 a 889 o.z., spočívající v podstatné změně poměrů v rozhodných skutečnostech, z nichž vycházelo předchozí pravomocné rozhodnutí ve věci péče o nezletilé děti, když matka bez důležitého důvodu a opakovaně bránila otci ve styku s dětmi v době, kdy byly svěřeny do její péče, a navíc její výchovné schopnosti jsou omezeny způsobem, který výrazně negativně působí na další vývoj nezletilých dětí. Pokud se však týká nezletilého [REDAKCE], je nepochybné, že ten s ohledem na svůj současný stav nemůže být reálně do péče otce předán. Nezletilý od matky přejal obraz otce tak, jak mu jej dlouhodobě podává, k otci se chová nepřátelsky a za této situace by otec nebyl schopen péči převzít. Proto jen nezletilé [REDAKCE] a [REDAKCE] svěřil do péče otce, když v této péči řádně prospívají, dobře se rozvíjejí.
9. Matce pak s ohledem na její příjem, odůvodněné potřeby nezletilých dětí s přihlédnutím k další jedné vyživovací povinnosti stanovil výživné částkou 2 200 Kč měsíčně na nezletilého [REDAKCE] a stejnou částkou na nezletilého [REDAKCE], a to počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí, neboť až dosud jak vyplývá z výpovědi otce, byla vyživovací povinnost matkou řádně plněna.
10. Podle § 148 odstavec 1 o. s. ř. rozhodl o náhradě nákladů vynaložených státem. V projednávané věci byly náklady řízení tvořeny priznaným znalečným znalkyní [REDAKCE]. N. [REDAKCE] M. [REDAKCE], znalcům [REDAKCE]. V [REDAKCE] S. [REDAKCE] a [REDAKCE]. M. [REDAKCE] B. [REDAKCE] v celkové výši 78 051,50 Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o řízení, které lze zahájit i bez návrhu, nelze vycházet pouze z výsledku řízení. Soud proto porovnal procesní návrhy účastníků a rozhodnutí ve věci samé a uložil nahradit náklady řízení matce. Otec podal návrh na změnu péče a na základě provedeného dokazování, jehož závěry potvrdily i závěry znaleckých posudků, bylo jeho návrhu vyhověno u nezletilého [REDAKCE] a [REDAKCE]. U nezletilého [REDAKCE] nebylo vyhověno pouze z důvodu situace navozené matkou - nemožnosti reálně [REDAKCE] do péče otce předat. Vzhledem k tomu, že u matky nejsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, soud jí ze shora uvedených důvodů uložil povinnost uhradit státu náklady řízení, které platil.
11. O nákladech řízení účastníků rozhodl dle § 23 z. ř. s.
12. Otec podal včas odvolání proti výroku I. rozsudku okresního soudu pouze v té části, ve které je matce uložena povinnost přispívat na výživu nezl. [REDAKCE] a nezl. [REDAKCE], počínaje právní mocí tohoto rozhodnutí částkou 2.200,- Kč měsíčně na každé dítě, vždy do každého 5. dne v měsíci předem k rukám otce. Podle jeho názoru stanoven výživné v částce 2.200,- Kč neodpovídá zákonným hlediskům, tedy ani výši potřeb každého z nezl. synů – [REDAKCE] a [REDAKCE], ale neodpovídá ani možnostem a schopnostem povinného, tj. matky, neboť nezl. děti mají právo podílet se na životním standardu svých rodičů. Nezl. syn [REDAKCE] je na základě rozsudku v péči matky a pro něho platí do rukou matky platím řádně stanovené výživné v částce 2.700,- Kč měsíčně. V rozhodnutí o předběžném opatření ze dne 20.3.2018, č.j. [REDAKCE] byla

upravena výchova nezl. dětí, [redacted] a [redacted], avšak soudem nebylo rozhodnuto o tom, v jaké výši je matka povinna na oba nezletilé platit výživné k mým rukám. Od doby tohoto rozhodnutí o předběžném opatření se i nadále o oba nezl. syny, [redacted] a [redacted], stará a zajišťuje veškeré jejich potřeby. Matka na potřeby nezletilých dle své úvahy přispívala na každého z nezletilých částkou 1.800,- Kč měsíčně, aniž by se na této výši dohodli a aniž by zjišťovala, zda poskytované výživné je pro syny postačující. Okresní soud se nevypořádal s výživným pro nezl. [redacted] a [redacted] [redacted] za minulou dobu, avšak určil výživné v částce 2.200,- Kč pro každého z nezletilých až od právní moci tohoto rozsudku. Potřeby nezl. synů jsou značně vysoké s ohledem k jejich současnému věku, kdy oběma je [redacted] let, jejich spotřeba na stravu, ošacení, osobní a kulturní potřeby jsou značně vysoké. Nezl. synové se v rámci zájmové činnosti věnují kopané. Pravidelně, 3x týdně, se účastní tréningu. Za tuto zájmovou činnost platí za každého z nezletilých ročně příspěvek v částce 1.900,- Kč. Oba synové, [redacted] a [redacted], se také 2x ročně účastní soustředění kopané, za které hradí 1.300,- Kč za každého ze synů. Synům je nucen na tuto aktivitu pořizovat kopačky na venkovní zápasy a tréninky a zápasy a tréninky do haly, chrániče na kolena a sportovní oblečení, což představuje minimálně náklad dalších 2.500,- Kč ročně pro každého. Oba nezletilí, [redacted] a [redacted], dochází každodenně do družiny, za kterou hradí za každého měsíčně částku 140,- Kč, navštěvují v rámci pobytu v družině výtvarný kroužek a náklady na pořizování barevných papírů, tužek, pastelky a další potřeby představují ročně minimálně 1.000,- Kč pro každého ze synů. Oba nezletilí navštěvují Základní školu ve [redacted] a účastní se i školních akcí, které jsou pro školní děti pořádány, např. 1x měsíčně navštěvují společně kino, na které pro každého z nich přispívá 50,- Kč, v zimním období chodí společně bruslit. I na tuto jejich aktivitu přispívá včetně kapesného cca 50,- Kč každému. Ani [redacted] ani [redacted] nemají zvýšené potřeby z důvodu zdravotního stavu, oba jsou zdraví, avšak s ohledem na jejich aktivity jim zejména v zimním období pro posílení imunity kupuje vitamíny, což představuje na každého částku cca 250,- Kč. Oběma synům pro rozšíření jejich vědomostí a zájmů pořídil tablety, což představovalo částku 5.000,- Kč. Oba synové jsou ve věku [redacted] let a přáli by si mít mobilní telefon, tak jak vidí u svých spolužáků, na to nemá prostředky. Potřeby obou nezletilých jsou zvyšovány i tím, že matce nezl. synů byla uložena povinnost, a to rozhodnutím okresního soudu ze dne 6.6.2019, č.j. [redacted], [redacted] a [redacted], které bylo potvrzeno usnesením Krajského soudu v [redacted] - [redacted] ze dne 12.8.2019, č.j. [redacted], zdržet se styku s oběma nezletilými s výjimkou asistovaného styku v Krizovém centru ve [redacted]. Má zájem na tom, aby nezl. děti se s matkou alespoň při asistovaném styku stýkaly, proto pravidelně děti až do konce roku 2019 dovážel do Krizového centra ve [redacted]. Tyto návštěvy nepochybně představovaly další zvýšené náklady na potřeby dětí. V současné době, tj. od počátku letošního roku vodí syny na asistovaný styk s matkou do Krizového centra ve [redacted] pravidelně, 1x za čtrnáct dnů, nejméně na 1 a 1/2 hodiny. V průběhu řízení před okresním soudem bylo zjištěno, že matka obou nezl. synů žije v současné době s nezl. [redacted] v rodinném domku v ulici [redacted] ve [redacted], který patří do našeho dosud nevypořádaného společného jmění manželů. Z tohoto domu byl nucen se odstěhovat ještě před rozvodem našeho manželství pro chování matky dětí k němu, kdy jej nejen psychicky, ale především fyzicky napadala. Matka dětí tedy užívá celý rodinný domek pro sebe, většinou s ní tam pobývá i její matka a nyní i syn [redacted]. Za užívání domu mu matka nic neplatí. Je naopak nucen po celou dobu splácet úvěr za uvedený dům. Na splácení úvěru se matka několik let ničím nepodílela. Žije spolu s nezl. syny, [redacted] a [redacted], v bytě své matky na adrese shora. Se syny užívá samostatně jednu místnost a spoluužívají kuchyň a příslušenství. Na bydlení a inkasní náklady přispívá své matce částkou 2.850,- Kč měsíčně. Je nemajetný, jeho příjem činil v roce 2018 v průměru 18.600,- Kč, včetně dávek v nemoci. Od 1.7.2019 do 8.9.2019 byl nezaměstnaný a pobíral pouze podporu v nezaměstnanosti, která činila za celé období částku 24.526,- Kč. Od 9.9.2019 pracuje u společnosti [redacted] se sídlem [redacted], [redacted] a jeho příjem činil od 9.9.2019 do 31.12.2019 v průměru měsíčně částku 20.641,- Kč. Od doby rozvodu manželství až dosud sám, ze svého příjmu, hradil a stále hradí veškeré společné

dluhy z doby manželství. Matka nezl. dětí od doby rozvodu manželství, tj. od února 2013 užívá sama veškerý společný majetek, tedy nejenom dům č.p. [redacted] ve [redacted], ale i společný automobil a veškeré zařízení. Matka nezl. dětí původně pracovala v [redacted] a to pouze tři dny v týdnu a v důsledku toho byl její příjem nižší. Nejméně od roku 2018 pracovala matka u společnosti [redacted] v [redacted] ve [redacted], kde její příjem činil v roce 2018 částku 24.953,-- Kč měsíčně. Pravděpodobně od ledna 2019 pracuje jako [redacted] ve [redacted] nemocnici, kde její příjem činil od ledna do března 2019 v průměru 32.198,-- Kč. Z uvedeného plyne, že stanovené výživné není pro oba nezletilé syny, [redacted] a [redacted], odpovídající. S přihlédnutím k zákonným hlediskům by výživné pro nezl. [redacted] a [redacted] mělo činit od doby rozhodnutí soudu o předběžném opatření nejméně částku 2.500,-- Kč na každého. S ohledem na zvýšený příjem matky od 1.1.2019 by měla být výše výživného na oba nezletilé, [redacted] a [redacted] zvýšena podle zjištěného příjmu matky tak, aby respektovala veškerá shora citovaná zákonná hlediska. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek Okresního soudu v [redacted] [redacted] ze dne 16.1.2020, č.j. [redacted] v intencích odvolání v odvoláním dotčené části změnil, případně zrušil a vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

13. Matka ve včas podaném odvolání proti výrokům I. a III. rozsudku okresního soudu namítala, že
14. Okresní soud nerespektoval přání [redacted] být s bratrem a matkou ani [redacted] být se svými bratry, a to s ohledem na zájem dětí. Jedná se však především o zájem otce, kterému okresní soud stranil. Na straně otce shledal lepší výchovné schopnosti, aniž by konkrétně uvedl, v čem spočívají. Znalec psycholog u jednání uvedl, že i otcovy výchovné schopnosti jsou v několika směrech sníženy. K tomu okresní soud nepřihlížel, stejně tak jako k důkazům, ze kterých vyplývala nepřiměřená konzumace alkoholických nápojů otcem. V tomto směru poukazovala na zprávu bývalého zaměstnavatele otce [redacted], ze které vyplývá konzumace alkoholu, jež ovlivnila pracovní vztahy, proto může ovlivňovat i vztahy rodinné. Dále poukazovala na zprávu Krizového centra [redacted] ze dne 17.1.2019, že při předávkách dětí byl z otce pokaždé cítit alkohol, když se jednalo o delší časové období. A konečně nejnovější zpráva posledního zaměstnavatele otce, ze které vyplývá ukončení pracovního poměru otce z důvodu požívání alkoholu. Dvojčata při znaleckém zkoumání popisují otcovu netrpělivost, rozčilování, nadměrný křik, odbývání dětí, trestání za špatné známky a zákazy chodit ven. Toto dle názoru matky svědčí o výrazném snížení výchovných schopností otce, včetně toho, že otec uvádí záměrně nepravdu před znalcem, že vypije jedno pivo obden a nikdy neměl problém kvůli pití. Přitom alkohol na pracovišti u něho byl zjištěn i v roce 2017. S tím kontrastuje zjištění znalce, že otec nepožívá alkohol, když znalec vychází pouze ze zjištěných základních hodnot. Takový závěr znalce je v rozporu s ostatními důkazy a je zjevně nesprávný. Stejně tak závěry okresního soudu jsou opět pouze jednostranně kriticky zaměřené vůči matce a naprosto nekritické vůči otci. Okresní soud neprovedl dále stěžejní důkaz zprávou ESI poskytovatele asistovaných kontaktů ze dne 20.9.2019, která poukazuje na negativní postoj otce ke styku dvojčat s matkou, na odmítnutí otce finančně participovat na úhradě kontaktů a vlastní realizaci práva matky stýkat se s dětmi. Důvodem pro změnu péče v roce 2017 bylo přesvědčení soudu, že matka neumožňuje dostatečně otci podílet se na výchově, avšak po tomto rozhodnutí prakticky nedocházelo ke stykům matky s dětmi a v důsledku rozhodnutí otce byly tyto styky po určitá období zcela vyloučeny nebo omezeny na naprosté minimum, čímž došlo k poškození všech tří dětí, které mají matku rády a chtějí se s ní vídat co nejčastěji. Okresní soud přijal závěr, že není třeba styk s matkou rozšiřovat ani vrátit dvojčata do péče matky, protože by matka měla větší prostor pro ovlivnění dětí. Tím soud poškodil právě zájem dětí. I ze znaleckých posudků vyplynulo, že všechny děti těžce snášejí praktickou nemožnost kontaktu mezi sebou. I s tímto vědomím okresní soud nevyhověl přání [redacted] a uvedl, že kdyby to bylo reálně možné, nevyhověl by ani přání [redacted]. Z uvedených důvodů otec podle názoru matky nemůže být schopen nadřadit zájmy dětí nad zájmy své. V celém řízení nebyla zkoumána ani osobnost matky otce, která zásadním způsobem ovlivňuje vztahy mezi dětmi a výchovu dvojčat, když dle zprávy opatrovníka

nechce, aby [redacted] docházel za bratry domů. Kritizovala otce, že jí neumožňuje dostatečný kontakt s dětmi, že dítě má právo na péči obou rodičů. Okresní soud se spokojil s povrchním zkoumáním nejlepšího zájmu dětí. Nevedl rodiče k dohodě v zájmu nezletilých. Zaujatě hodnotil námítky matky vůči znaleckým posudkům, jimž nelze slepě důvěřovat v rámci zásady volného hodnocení důkazů. Poukazovala na zprávu psychiatra [redacted]. H [redacted], dle níž má mít [redacted] anxiózně depresivní syndrom zejména v důsledku oddělení od sourozenců. Soud mněl přihlížet ke sdělení [redacted]. S [redacted] popisující dokumentaristicky podmínky v otcově domácnosti. Neúplná zjištění okresní soud učinil i ze zprávy logopedky [redacted]. P [redacted] S [redacted], zprávy ZUŠ [redacted], ze zprávy [redacted]. K [redacted] ke zdravotnímu stavu [redacted]. Nerespektoval přání dvojčat být v péči matky. Nekonkretizoval, v čem otcovy lepší výchovné schopnosti spočívají. Měla za to, že nic nebrání tomu, aby dvojčata byla svěřena do péče matky s úpravou jejich styku s otcem. Z uvedených důvodů navrhla, aby nezl. [redacted] a [redacted] byli ponecháni v její péči, případně byla stanovena péče střídavá. Výživné ponechala na úvaze soudu. Pokud jde o náhradu nákladů státu za znalecké posudky, pak odůvodnění okresního soudu ve smyslu, že otcí bylo vyhověno u nezl. [redacted] a [redacted] a u nezl. [redacted] nebylo pouze z důvodu situace navozené matkou, neodpovídá skutkovým zjištěním ani provedeným důkazům. Potřeba nových znaleckých posudků byla zřejmá zejména z rozhodnutí odvolacího soudu. Navíc těmito posudky bylo zjištěno přání dvou ze tří dětí být s matkou pro nevhodné chování otce a jeho bránění kontaktům dětí s matkou a sourozencům navzájem. Za této situace by proto nemělo být pouze povinností matky hradit veškeré znalečné v tak vysoké částce. Navrhla zrušení tohoto výroku rozsudku.

15. Otec ve vyjádření k odvolání nesouhlasil s obsahem odvolání, které je opět snůškou nepravdivých údajů, nepravdivých obvinění a příkladem postojů matky k vhodnému výchovnému působení. Zcela odmítl tvrzení matky o tom, že by měl být alkoholikem a není schopen se o děti postarat. Mám zájem na tom, aby se děti s matkou stýkali, ale nechce připustit opakování situace, k níž došlo u [redacted], který má k němu negativní vztah, vymýšlí si nepravdy a chová se nepřiměřeně. Údajný depresivní syndrom u [redacted] se u něho projevuje od doby, kdy je v péči matky. Okresní soud ve vyčerpávajícím dokazování objasnil skutkovou situaci, z níž plyne, že matka nedokázala změnit své chování a postoje, jimiž negativně působí na děti, působí vůči němu, negativně ovlivňuje rozumový a mravní vývoj dětí, co se již projevilo u [redacted]. Matka před dětmi neskrývá negativní postoj vůči němu a vyvolává u dětí neadekvátní psychickou zátěž. Kromě výroku o výživném považoval rozhodnutí za správné, a to i ve vztahu k výroku o nákladech státu, neboť celé dokazování potvrdilo důvodnost jeho návrhu na změnu péče.
16. Opatrovník navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu.
17. Krajský soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání přezkoumal rozsudek okresního soudu (§ 28 z.ř.s.), aniž by byl vázán rozsahem odvolání. I po dílčím doplnění dokazování provedeného okresním soudem neshledal odvolání opodstatněnými.
18. Krajský soud z jím provedených důkazů zjistil následující skutečnosti.
19. Z výpovědi matky, že od ledna u ní došlo k 10 % navýšení hrubé mzdy u zaměstnavatele. Bydlí v rodinném domě, který patří rodičům v rámci nevyořádaného SJM, tam hradí inkaso a polovinu úhrad spojených s hypotékou. Na výživném platila otcí pro každé z dvojčat do října 2020 částku 1.800 Kč, od října hradí částku 2.000 Kč převodem. Nad rámec výživného platí pro dvojčata, resp. přispívá pro všechny děti, na oblečení, poskytuje jim dárky. Hradí dětem úrazovou pojistku ve výši 400 Kč měsíčně na každé z dětí.
20. Ze zprávy zaměstnavatele matky [redacted] nemocnice, že čistý příjem matky za období 05/2019 až 12/2019 činil v průměru 23.595 Kč měsíčně. Ze zprávy zaměstnavatele otce [redacted], že v období 9/2019 až 4/2020 činil čistý průměrný příjem otce v obdobích, kdy pracoval celý měsíc, 18 tis. Kč měsíčně.

21. Ze zprávy opatrovníka z 9.10.2020, že při pohovoru nezl. [redacted] projevil přání být s oběma rodiči, například ob týden u rodičů, aby se to střídalo. [redacted] projevil přání být také s oběma rodiči, přál by si, aby to bylo na stůdačku, nebo aby byl u otce a matku více vídal. Mají oba rodiče rádi, chtějí být v kontaktu s oběma. Chybí jim bratr [redacted], kterého vídají u školy, při asistovaných kontaktech nebo u otce na zahradě. Protože [redacted] mluví sprostě, babička P. [redacted] ho u nich doma nechce.
22. Ze zprávy ZŠ [redacted], že [redacted] a [redacted] navštěvují [redacted] ročník, docházka je pravidelná a bez absencí. Chlapci jsou milé přátelské povahy, jsou oblíbení, chytří, nekonfliktní, prospěchově mají samé jedničky. Otec se dobře stará, aby dětem ve škole nic nechybělo, jsou čisté a vhodně oblečení. Mají pravidelně pití i svačiny, školní obědy, zúčastňují se výletů, školy v přírodě, divadelních představení. Otec je vstřícný, jedná telefonicky i osobně, i po uzavření škol mají chlapci v pořádku veškerou zadanou práci v rámci distanční výuky. Od 25.5.2020 se chlapci vrátili do školy. S matkou třídní učitelka v kontaktu není, pouze jednou odpovídala matce na její e-mail ohledně prospěchu v době pandemie. ZŠ nezaznamenala žádné zanedbání péče ze strany otce.
23. Ze zprávy dětské lékařky [redacted]. P. [redacted] z 22.5.2020 zjistil, že [redacted] má velmi malou nemocnost, běžné respirační infekty, převyšují psychosomatické projevy (bolesti břicha, hlavy, úzkosti). Do ordinace přichází vždy v doprovodu matky, při každé návštěvě ordinace matka zmiňuje, že je [redacted] smutný, že nevidí bratry.
24. Ze zprávy dětského lékaře [redacted]. J. [redacted] z 26.5.2020 zjistil, že zdravotní stav [redacted] a [redacted] je dobrý, chlapci netrpí žádným vážnějším onemocněním. Od 8/2017, kdy jsou v péči otce, se snížil počet návštěv v ordinaci, nemocnost lze označit za běžnou, u chlapců ustoupily recidivující infekty. Chlapci jsou sledováni kardiologickou ambulancí [redacted]. K [redacted] pro nevýznamné nedomykání na mitrální chlopni, jsou bez léčby a jakéhokoli omezení. Otec s dětmi chodí, léčebné pokyny dodržuje. Péči matky nemůže hodnotit, za poslední 2,5 roku navštívila ordinaci 2x; asi čtyřikrát se na dálku dotazovala na zdravotní stav chlapců.
25. Ze zprávy ESI o.p.s. plyne, že otec umožňuje asistované kontakty matky s dětmi, kontakty s matkou probíhají v příjemné atmosféře, děti se jeví spokojené, mluví o škole, o tom, co dělají ve volných chvílích, sdělují, že chtějí být u obou rodičů. Otec na kontakty pouští děti samotné, pro snížení zátěže. Otec sděluje, že vnímá právo chlapců, aby se s matkou viděli.
26. Ze zprávy psychologky [redacted]. Š. [redacted] z 11.9.2020 plyne závěr, že chlapci se chovají spontánně v přítomnosti obou rodičů, na kontakty s matkou se těší, po kontaktech odchází bez obtíží bez emočního doprovodu. V průběhu kontaktů se ukazuje, že [redacted] dokáže projevit i jiný názor, než má matka. [redacted] matce neoponuje, opakovaně vyjadřuje postoje kopírující postoje matky. Kontakty proběhly pravidelně vyjma třítydenní pauzy na prázdninový pobyt otce s chlapci. Kontaktů se účastní starší bratr dvojčat.
27. Opatrovník měl za to, že dvojčata v péči otce prospívají, na zdravotním stavu [redacted] se projevuje vliv matky, otec děti nijak neovlivňuje. [redacted] otce odmítá, je patrné, že jeho vedení není optimální a otec má z toho odůvodněné obavy, aby nedošlo k jeho odmítání dětmi.
28. Krajský soud jednak převzal skutková zjištění okresního soudu, jak se podávají z odůvodnění napadeného rozsudku, a to včetně důkazních prostředků, o něž se opírají. Nesdílí názor matky, že by okresní soud vyhodnotil důkazy v rozporu s ust. § 132 o.s.ř. (jednotlivě i ve vzájemné souvislosti) a výsledek zjištění neodpovídal provedeným důkazům. Okresní soud nepovinnul žádnou z rozhodných skutečností, které z provedených důkazů vyplynuly. Sdílí i názor okresního soudu, že nebyl dán důvod pro zadání revizních znaleckých posudků.
29. Krajský soud zastává názor, že zejména závěry znaleckých posudků znalců z oboru, psychologie, klinické psychologie a psychiatrie přesvědčivě objasnily důvod odmítání otce ze strany [redacted] a především nosný důvod rozhodnutí, tedy že v zájmu nezletilých dětí je péče otce. K důkazům s vyšší povídací hodnotou se řadí celkem 3 v řízení vypracované znalecké posudky.

30. Ze znaleckého posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie [REDACTED]. V [REDACTED] S [REDACTED] se bez pochybností podává, že výchovné schopnosti matky jsou snižené akcentovanou osobností a ovlivňováním dětí. Vedle toho výchovné schopnosti otce znalec hodnotí jako velmi dobré. Sourozenci spolu vyrůstali, jejich vztah je pěkný, od února 2018 žijí odděleně v odlišných výchovných prostředích. Problémem se jeví [REDACTED] působení na bratry, ovlivňování na jejich návrat k matce. Děti si zvykly žít odděleně. [REDACTED] je v péči matky, [REDACTED] a [REDACTED] v péči otce, děti jsou tak zvyklé. Při stídadavé péči hrozí ovlivňování dvojčat matkou a jejich zanevření na otce. [REDACTED] je pod velkým vlivem matky, přebírá postoje matky, její slovník. Vztah mezi bývalými manžely je extrémně napjatý. Paní D [REDACTED] inzeruje snahu a ochotu urovnání vztahu, praktické kroky jsou však opačné. Pan F [REDACTED] je z tlaku paní D [REDACTED] unavený, má somatické obtíže a není schopen být ani krátkodobě v přítomnosti bývalé manželky. Otec nepožívá nadměrně alkoholické nápoje.
31. Znalecký posudek [REDACTED]. M [REDACTED] B [REDACTED], obor zdravotnictví, odvětví psychiatrie, sledává osobnost otce nenarušenou vlastnostmi, které by negativně působily na jeho schopnost pečovat o syny. Otec netrpí duševní chorobou v pravém slova smyslu ani poruchou, která by omezovala jeho výchovné schopnosti, nebyly u něho zjištěny známky nadměrného požívání alkoholu či jiných omamných látek. Rodiče jsou schopni jen minimálně kooperovat při zajištění potřeb dětí. Otec je schopen upřednostnit potřeby dětí nad potřebami svými. Jeho vztah s nejstarším synem je negativně ovlivňován bývalou partnerkou, ale je ho možno ovlivnit. Osobnost matky má zřetelné známky rigidity a vztahovačnosti. Tyto rysy mohou mít nepříznivý vliv na výchovu dětí. Ani matka netrpí duševní chorobou v pravém slova smyslu, jde o osobnostní rys. U matky nebyly shledány známky nadměrného požívání alkoholu či jiných omamných látek. Rodiče jsou schopni jen minimálně kooperovat při zajištění potřeb dětí. Schopnost matky zajistit druhému rodiči bezproblémový styk s dětmi a kontakt s rodinnými příslušníky ze strany druhého rodiče je výrazně nízká. Matka ovlivňuje děti v jejich vztahu k okolí.
32. Konečně i předchozí znalecký posudek [REDACTED]. N [REDACTED] M [REDACTED] shledal, že matčiny výchovné schopnosti jsou negativně ovlivňovány tendencí k manipulaci a konfliktům. Je neochotná přijímat odlišný názor, tendencně přizpůsobuje realitu. Otec je schopen více upřednostnit potřeby dětí nad potřebami svými. Způsob jakým matka o otci mluví před dětmi znalkyně považovala za nepřímé ovlivňování dětí vůči otce, stejně jako snižování jeho výchovných kompetencí.
33. Z provedených důkazů lze vedle prokázaného negativního ovlivňování dětí matkou vůči otci, což je nejvíce průkazné ve vztahu k nezletilému [REDACTED], zmínit řadu dalších skutečností, které také mají značnou vypovídací hodnotu. Například v péči otce se snížila nemocnost dvojčat, zatím co [REDACTED] má řadu obtíží, i když je v péči matky, a mají se u něho objevovat obtíže psychického charakteru, jejichž původ (pokud vůbec existují a nejsou jen účelově) není dán působením otce. O tom žádný důkaz nesevřčí a rozhodně nelze převzít názor matky, že je to snad důsledkem jen asistovaného styku [REDACTED] s dvojčaty. Naopak k zamyšlení je spíše skutečnost, proč [REDACTED], který si tak bytostně přeje být v péči matky a otce odmítá, tyto potíže ve výchovném působení matky má. Naproti tomu v péči otce dvojčata prospívají, jejich prospěch ve škole je excelentní, navenek neprojevují žádné problémy, jeví se šťastnými, spokojenými.
34. [REDACTED] i [REDACTED] mají oba rodiče rádi. Pochopitelně by si přály být rovnocenně s oběma rodiči. Stídadavou péčí však vylučují závažné skutečnosti, které ostatně byly důvodem pro změnu předchozího rozhodnutí o péči o nezletilé děti, když původní dohoda rodičů o svěření dětí do péče matky není rozhodnutím v zájmu nezletilých.
35. Podle § 909 o. z. změnil-li se poměry, soud změnil rozhodnutí týkající se výkonu, povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti i bez návrhu.
36. Podle § 907 odst. 2 o.z. při rozhodování o svěření do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo v zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou

orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti z každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Dle § 907 odst. 3 o.z. soud při rozhodování o svěřeni dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte, na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti. Dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.

37. Podle § 889 o. z. rodič, který má dítě v péči a druhý rodič se musejí zdržet všeho, co narušuje vztahy dítěte k oběma rodičům nebo co výchovu dítěte ztěžuje. Brání-li rodič, který má dítě v péči bezdůvodně trvale či opakovaně druhému rodiči ve styku s dítětem, je takové chování důvodem pro nové rozhodnutí soudu o tom, který z rodičů bude mít dítě ve své péči.
38. Právě skutečnost, že matka nedodržela ust. § 889 věty druhé o.s.ř., byla důvodem k zahájení řízení o změně péče. Jde o kvalifikovaný důvod „změny poměrů“. K němu se pak přidává další závažný důvod ke změně předchozího rozhodnutí o péči o nezletilé děti, kterým je zjištěné ovlivňování nezletilých dětí ve vztahu k otci. Jde o působení v takové míře, že hrozí zanevření dětí na otce, jak se to stalo v případě [REDAKCE]. To vše za situace, kdy otec prokázal, že je schopen o děti náležitě pečovat k jejich prospěchu, což průkazně dokládá opodstatněnost závěru znalců o výchovných schopnostech otce a ostatně i zdánlivý vývoj chlapců v jeho péči. Uvedené zásadní skutečnosti vedly okresní soud k tomu, že změnil předchozí rozhodnutí o péči o nezletilé děti a svěřil nezletilé [REDAKCE] a [REDAKCE] do péče otce. Takové rozhodnutí nemohl učinit ve vztahu k nezletilým [REDAKCE], kde negativní vliv matky založil stav, že ten již do péče nemůže být reálně předán a navíc [REDAKCE] se snaží bratry dále ovlivňovat, což se již projevuje v některých vyjádřeních dvojčat. Krajský soud proto nosné závěry okresního soudu sdílí a v podrobnostech na ně může odkázat. Shodně s okresním soudem není potřebné doplňovat dokazování revizními znaleckými posudky, neboť jejich odborné závěry jsou jednoznačné a nejsou rozporné. Pouhý nesouhlas s nimi ze strany účastníka, nemůže vyslovené odborné závěry bez dalšího zpochybnit. Znalci byli ke svým závěrům slyšeni a své odborné závěry obhájili. Okresní soud také vysvětlil, proč nepovažuje za relevantní důkaz ověření výchovných schopností babičky ze strany otce a tento jeho názor krajský soud sdílí. Ostatně, pokud matce s péčí o chlapce pomáhají prarodiče z její strany, je otázkou, proč takový důkazní návrh také nečinila. Proto lze znovu odkázat na tu část rozhodnutí okresního soudu, která se s námitkami matky v tomto směru vypořádává. Okresní soud provedl všechny relevantní důkazy a dílčím způsobem doplnil dokazování i soud krajský. Ani jeho zjištění, které spíše dokresluje situaci po rozhodnutí soudu okresního, nejsou způsobilé na nosných závěrech soudu okresního, jak jsou výše popsány, změnit. Přetrvává stav, kdy dvojčata v péči otce prospívají, otec umožňuje jejich kontakty s matkou, vztah [REDAKCE] k otci se nezměnil, a matka v rámci kontaktů, i prostřednictvím [REDAKCE], působí na chlapce v péči otce, aby s ní odešly do jejich „domova“, kterým má být společný dům rodičů v dosud nevypořádaném SJM účastníků. Lze tedy i s vyšší pravděpodobností předpokládat, že matka dětem nesdělila, že tento „domov“ může být také přikázán do vlastnictví otce. Případně okresní soud vyhodnotil hledisko „přání“ dětí, na něž je při prokázaném ovlivňování dětí vůči otci, pohlížet značně kriticky. K námitkám matky ohledně nedostatečných kontaktů s dvojčaty je třeba dodat, že probíhá řízení o styku dvojčat s matkou, kde mají tyto námitky své místo. Lze však zmínit, že z průběhu asistovaných styků dvojčat s matkou a postojů otce v tomto směru, nelze dovozovat matkou tvrzené porušování práva matky na styk s dětmi, jež by mohlo vyústit v jiné rozhodnutí o péči. Matka totiž přehlíží příčinu asistovaných styků, jež má svůj původ v jejím ovlivňování dětí vůči otci a některé známky tohoto působení se již objevují v postojích dvojčat. Pokud pak matka v odvolání masivně argumentuje nadměrným požíváním alkoholu ze strany otce, pak důkaz o tom, že by takové jednání otce mělo vliv na jeho schopnost péči o děti, podán

nebyl a návrhy důkazů, které mají nezákonný základ (snaha předkládat nezákonně vylákané a neautorizované listiny či fotografie osobnostního obsahu) v soudní praxi nemají místo.

39. Ze všech uvedených důvodů proto krajský soud rozsudek okresního soudu v té části, v níž byl předchozí pravomocný rozsudek okresního soudu změněn a nezletilí [REDAKCE] a [REDAKCE] svěřeni do péče otce, jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.). Tím je položen základ pro další možné rozvíjení styků matky s nezletilými dětmi [REDAKCE] a [REDAKCE], avšak v závislosti na tom, zda matka upustí od ovlivňování dětí, jak bylo výše objasněno, a současně matka také musí začít pracovat na tom, aby změnila u [REDAKCE] jí vykreslený negativní obraz otce, aby bylo lze také navázat styk otce s [REDAKCE]. I závěry znaleckých posudků dávají naději v tom, že zlepšení je možné.
40. Krajský soud pak potvrdil rozsudek okresního soudu i ve výroku o výživném pro nezletilé [REDAKCE] a [REDAKCE]. Od roku 2017, kdy matčin příjem [REDAKCE] činil 21 tis. Kč čistého měsíčně, postupně vzrostl na částku 24 tis. - 26 tis. Kč měsíčně (r. 2018-19) a aktuálně činí cca 28 tis. Kč měsíčně. Otec mylně vychází ve svých námitkách z příjmu matky až 32 tis. měsíčně, matka však dosáhla v období 1/2018 až 03/2019 čistého příjmu 26.402 Kč měsíčně. Matka na výživném hradila nejprve částky 1.800 Kč, od října 2020 částku 2.000 Kč, dětem hradila navíc úrazové pojistky 400 Kč měsíčně. Při výživném odpovídajícím možnostem a schopnostem, jakož i majetkovým poměrům a životní úrovni rodiče (matka nemá jiný příjem, než ze zaměstnání, bydlí v domě v nevypořádaném SJM rodičů, vypořádání společných dluhů a dalších práv spojených se společným majetkem budou řešeny v řízení o vypořádání SJM), při zjištěných potřebách dětí a s přihlédnutím k životní úrovni rodičů lze při dodržení hledisek § 913 a 915 o.z. pro účely výživného pro tři nezletilé děti v základní školní docházce postihnout cca 25% čistých příjmů matky. Jde o částku mezi 6 až 7 tisíci měsíčně pro všechny děti. Z ní lze postihnout pro [REDAKCE] a [REDAKCE] i s ohledem na jejich potřeby částky 1.800 Kč až 2.000 Kč v letech 2017 až 2020, a částky 2.200 Kč počínaje rokem 2021 v souvislosti se zvýšením příjmů zdravotníků. Zbývající část pak náleží staršímu [REDAKCE]. Protože matka výživné v těchto částkách otci plnila (viz i plnění pojistkami), krajský soud neshledal námitky otce důvodnými, a věcně správné rozhodnutí okresního soudu potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
41. Krajský soud shledal věcně správným i rozhodnutí okresního soudu o nákladech řízení mezi účastníky, neboť to vychází z charakteru nesporného řízení a zásady plynoucí z ust. § 23 z.ř.s., podle níž si zásadně v těchto řízeních účastníci nesou náklady řízení ze svého.
42. Zásadu plynoucí z ust. § 23 z.ř.s. krajský soud aplikoval i na odvolací řízení (§ 224 odst. 1 o.s.ř.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na jeho náhradu, když se jich navíc matka vzdala.
43. Rozsudek okresního soudu však musel změnit ve výroku o nákladech řízení státu, neboť okresní soud stanovil výši těchto nákladů, které v souhrnu za tři znalecké posudky včetně slyšení znalců činí 83.729 Kč. Krajský soud sdílí názor okresního soudu, že důvodem vzniku nákladů bylo objasnění chování matky, přičemž nevyhovění návrhu otce zcela-ve vztahu k [REDAKCE] - bylo důsledkem ovlivnění nezletilého dítěte matkou vůči otci tak, že jeho přechod do péče otce není možný a navíc je zde nebezpečí přenesení negativního vlivu matky prostřednictvím [REDAKCE] i na jeho bratry. Proto tyto náklady důvodně nese matka. Krajský soud však s ohledem na to, že jde o částku přesahující možnosti matky uhradit tuto částku najednou, umožnil její splácení v přiměřených měsíčních splátkách, a to pod ztrátou jejich výhody (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Pardubice 24. února 2021

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu